

gramma di futura Attività» (št. 1052). Izpuščeni so vsi drobni prispevki kot »Cronache e notizie varie«, »Recenti pubblicazioni« in poročila pod podobnimi naslovi, ki so za raziskovalce zanimivi. Prav tako ni v katalogu navedeno slikovno gradivo. Slik na prilogah sicer ni dosti, je pa med tekstom raztreseno raznovrstno gradivo od grbov do portretov in starih vedut. Vsaj signirane risbe na platnicah bi naj bile evidentirane.

Bibliografskemu popisu sledi »Indice degli argomenti«. Gesla v stvarnem kazalu kažejo na oštevilčene enote. V pretežni večini so to krajevna in osebna imenska gesla s podgesli, predmetnih je manj. »Istria« ima npr. 69, »Capedistria« 62, pa tudi »Trieste« kar 52 podgesel, kar kaže, da je Istra mišljena v širšem geografskem pomenu. Gesel in podgesel, ki marsikdaj dobro nadomeščajo bibliografsko opombo, je skupno okoli 1200. Med njimi ne najdemo gesla »Sloveni« ali »Slavi«.

Katalog ni izšel kot jubilejna izdaja. Leto 1971 ne zaključuje niti desetletja, niti serije. Nenapisani nameni založnice ob tej izdaji nam niso znani. Za nas šteje napisani: »...fornire... uno strumento agile e scientificamente valido agli studiosi di storia, di letteratura e d'arte«.

Miša Salamun

Festschrift Josef Stummvoll. Dem Generaldirektor d. Österreichischen Nationalbibliothek zum 65. Geburtstag 19. August 1967 dargebracht von seinen Freunden u. Mitarbeitern. In Auftrag d. Gesellschaft d. Freunde d. ÖNB hrsg. v. Josef Mayerhöfer u. Walter Ritzer unter Mitarbeit v. Maria Razumovsky. T. 1—2. Wien, kom. Hollinek 1970. XVI. + IX + 898 str. + pril. 4⁰. (Museum. N. F. Reihe 2, Bd 4.) —

Am Beispiel eines Bibliothekars. Eine personalgeschichtliche Dokumentation zum 70. Geburtstag d. ehemaligen Generaldirektors d. ÖNB DDR Josef Stummvoll. Hrsg. v. Walter G. Wieser. Wien, Österr. Institut f. Bibliotheksforschung, Dokumentations- u. Informationswesen 1972. 100 str. 8⁰. (Biblioschriften. 70.)

Prvo navedeno delo je obszežen spominski zbornik, ki je posvečen dr. Josefu Stummvollarju, generalnemu direktorju avstrijske Nacionalne biblioteke na Dunaju, eni izmed najbolj markantnih osebnosti kulturnega življenja avstrijske druge republike, kot ga imenuje uvodno posvetilo. Zbornik je po svojem obsegu (preko 900 str. v dveh debelih knjigah), po svoji vsebini in po avtorjih svojevrsten, naravnost izjemen pojav v bibliotekarski strokovni literaturi. 65-letnica življenja ni ravno taka okrogla številka, da bi bili vajeni od tej prilike na spominske zbornike, toda slavljenec je tedaj odšel v pokoj in zato so se njegovi prijatelji in sodelavci odločili, da obenem počastijo tudi njegov odhod iz aktivne službe. Dr. Josef Stummvoll je po svojem študiju dipl. inženir kemije, doktor tehnike (kemija) in filozofije (časništvo, filozofija, narodno gospodarstvo), bibliotekarski izpit za višjo službo v znanstvenih knjižnicah je opravil v Leipzigu. Kot bibliotekar je služboval v Avstriji in Nemčiji, zunaj Evrope je bil 4 leta v Ankari in 1 leto v Teheranu, 1949—1967 je bil generalni direktor avstrijske Nacionalne biblioteke na Dunaju, vmes pa 1959—1963 vodja knjižnice OZN v New Yorku. Kot je običajno pri takih jubilejnih zbornikih, se vrste najprej čestitke in obsežna biografija slavjenca z njegovo bibliografijo. Bibliografija obsega 511 enot, od tega je 432 del dr. Stummvolla, ostale enote pa poročajo o njem in njegovem delu. Nato sledi oddelek o avstrijski Nacionalni bi-

blioteki s 24 članki, zgodovina knjižnic s 7 prispevki, moderna knjižnična praksa s 26 članki, zgodovina knjige s 14 članki, zadnji oddelek («ostali prispevki») prinaša 14 prispevkov z različnih področij kulturne zgodovine.

Nemogoče je navesti naslove vseh člankov, ki jih je v uvodnimi vred 98. Avtorji so poleg avstrijskih bibliotekarjev tudi najvidnejši bibliotekarji iz skoraj vseh evropskih držav, od Španije in Vel. Britanije do Švedske in Sovjetske zveze, od izvenevropskih držav pa bibliotekarji iz Združenih držav Amerike, Sirije in Japonske, tako da je sir Frank Francis (bivši ravnatelj knjižnice Britanskega muzeja in nekdanji predsednik IFLA-FIAB) zapisal, da vsebuje ta zbornik »čudovito zbirko velikih imen v sodobnem bibliotekarstvu in sestavlja pomemben Who's Who kakor tudi daje pregled modernega bibliotekarskega mišljenja«.

Izmed člankov naj opozorim samo na tiste, ki nas lahko posebej zanimajo. Oddelek o avstrijski Nacionalni biblioteki je dober priločnik za vsakogar, ki ga zanimajo fondi in razne zbirke te knjižnice in kar tudi za nas glede na nekdanjo pripadnost k avstro-ogrski monarhiji ni brez pomena. V tem oddelku je tudi članek univ. prof. dr. Stanislava Hafnerja iz Gradca o južnoslovanskih redkih tiskih in unikatih v dunajski Nacionalni biblioteki. V oddelku zgodovina knjižnic sta prispevka dveh zagrebških kolegov (ki zastopata v zborniku jugoslovansko bibliotekarstvo): ravnatelj Matko Rojnić piše o reformi zagrebške Univerzitetne knjižnice okrog 1876, Eva Verona pa o odpravi hrvatskih samostanskih knjižnic pod Jožefom II. (zadnji članek je ocenila dr. Melitta Pivec-Stele v Knjižnici XV (1971, str. 176—178). V zadnjem oddelku piše upokojeni ravnatelj Studijske knjižnice iz Salzburga dr. F. K. Weber o nemških izposojenkah v srbohrvaščini.

Zbornik je doživel v bibliotekarskem svetu velik odmev. Delo takega obsega in pomena v bibliotekarski stroki ni izšlo v Avstriji niti po zadnji vojni niti pred njo. Slavljenec je v zahvali (v drugonavedenem delu) izrekel, da pripisuje to bolj ugledu avstrijske Nacionalne biblioteke (nekdanje c. kr. dvorne biblioteke) kot svojim zaslugam. Druge ocene označujejo zbornik kot manifestacijo avstrijskih knjižnic, kot delo, ki časti nekdanjega generalnega direktorja avstrijske nacionalke in ves bibliotekarski stan, kot delo, ki si ga je slavljenec s svojim delovanjem po svetu zaslužil (dr. Horst Kunze, generalni direktor vzhodnonemške Državne biblioteke v Berlinu), kot velikansko monumentalno delo, ki ustreza po obsegu in znanstvenem pomenu velikim zaslugam slavljence za celotno bibliotekarstvo (dr. Pierre Bourgeois, nekdanji direktor švicarske nacionalke v Bernu in bivši predsednik IFLA-FIAB), kot »momentum aere perennius« za slavljence, za dunajsko nacionalko in vse avstrijsko bibliotekarstvo (dr. Gustav Hofmann, upokojeni generalni direktor bavarske Državne biblioteke in nekdanji predsednik IFLA-FIAB). Slovaki so svoji oceni tega zbornika dali značilen naslov: Poznate Stummvolla?

Zbornik je bil s svojim izidom v triletni zamudi; namesto 1967 je izšel šele 1970; eden izmed vzrokov za zamudo je bil tudi ta, da si je morala tiskarna Jasper na Dunaju šele oskrbeti potrebne znake za slovanske in orientalske besede. Leta 1972 je slavljenec dočakal 70-letnico. Ob tej priložnosti je izšlo drugo navedeno delo. V tem delu je najprej nadaljevanje slavljenceve bibliografije od enot 512 do 764; od tega so njegova dela in dela v njegovem uredništvu do št. 672, od 673 so 764 pa bibliografske notice o dr. Stummvolla. Daje vsebuje delo tudi ocene prvo-

navedenega zbornika, ki so delno citirane tudi v tem poročilu. Ob koncu je slavljenec že kot upokojenec objavil obračun svojega ravnateljavanja v dunajski nacionalki in priobčuje zanimive podatke za to knjižnico iz let 1949—1967; koristili bodo vsem, ki bodo iskali podatke o tej ustanovi.

Dr. Stummvoll je znan tudi slovenskim bibliotekarjem, ne samo zaradi sosedstva z Avstrijo, temveč tudi po tem, ker rad obiskuje Slovenijo. Že kot dijak je zahajal v Laško, kjer je bil njegov stric progovni mojster pri Južni železnici. Od tedaj prihaja rad na obisk v Slovenijo. Slavljencu in avstrijskim kolegom lahko čestitamo ob izidu tako pomembnega dela.

Miloš Rybář

Bibliotekar. Beograd, Društvo bibliotekara Srbije. God. XXIII/1971. Br. 1—6. 842 str. 8^o. /cir./

Triindvajseti letnik Bibliotekarja obravnava v šestih številkah mnogo splošnih bibliotekarskih problemov, ki so zanimivi in pereči tudi pri nas, npr. stvarni katalog v srbskih knjižnicah, problem DK, javne knjižnice v Srbiji, težnje v razvoju bibliotekarstva v Srbiji, šolanje bibliotekarskih kadrov, knjižnice za otroke in dr. Dobršen del člankov je tokrat posvečen znanstvenim knjižnicam in znanstvenemu delu v knjižnicah. Na tem področju sta sodelovala s svojima prispevkoma tudi slovenska avtorja, oba Mariborčana, in sicer dr. Stanislav Kos s člankom Naučne biblioteke u sistemu naučnih informacija in Breda Filo s člankom Konceptija razvoja naučnih biblioteka.

Posebej bi se tokrat ustavila pri članku Draga Vidovića Iskustva u primjeni kompjutorskog sistema MEDLARS in Mirjane Matarić Automatizovana kontrola cirkulacije knjige. Problem uvajanja elek-

tronskih računalnikov v knjižničarsko službo sta namreč pri nas znova oživila nedavni seminar v Mariboru in izkušnje tistih knjižnic v Sloveniji, ki že uporabljajo elektronski računalnik za bibliotekarske informacije. Prvi avtor govori o delu Nacionalne biblioteke za medicino v ZDA (NLM) na področju avtomatizacije, in sicer o dolgotrajnih pripravah, o delu samem in o oceni dela. Pisec članka ugotavlja, da postavitev sistema računalniške informacije ni lahka niti za zelo razvite države. Moramo se torej zavedati, kako težka in odgovorna naloga je avtomatizacija. Avtorica Mirjana Matarić pa govori o pomenu avtomatizirane kontrole cirkulacije knjig. Potrebni so trije podatki: identifikacija knjige, identifikacija bralca in podatki o izposojanju knjig (število, datum, čas izposoje). Dobljeni podatki bi lahko mnogo koristili za izboljšanje bibliotekarske službe. Avtorica pa ugotavlja, da celo v največjih knjižnicah in tudi tam, kjer je to delo že steklo, ni ekonomično pripravljati kontrolo za vse knjige, temveč samo za najbolj brane. Ob koncu poudarja, da je sistem zelo koristen, če je res potreben in če ima vse realne možnosti za uvedbo. Torej kljub navdušenju spet svarilo k opreznosti in treznosti pri uvajanju elektronskih računalnikov pri nas!

Revija Bibliotekar govori tudi o raznih problemih knjižničarstva na tujem, npr. na Poljskem, v ZDA, na Švedskem, v Romuniji, v NDR, v Veliki Britaniji in v Švici.

Nekaj člankov je posvečenih kulturni zgodovini.

Ob koncu naj omenim še članek dr. Branka Berčiča v spomin našemu pokojnemu bibliotekarju Josipu Rijavcu, ki je bil zlasti zaradi društvenega dela dobro znan tudi bibliotekarjem drugih naših republik.

Boža Pleničar